

In memoriam

ĐURO ŠIMIČIĆ

LJILJANA ŠARLAH-ČAČIĆ

ĐURĐICA CVITANOVIĆ

IVO PETRICIOLI

JERKO MARASOVIĆ

VIDOSLAV BARAC

In memoriam

Đuro Šimičić (1956. – 2009.)

Draga Vesna, Frano i Andro, tugujuća rodbino, danas smo napose povezani s vama u boli i tuzi za našim Đurom, Đurom Šimičićem, koji je svima nama ovdje okupljenim mnogo značio, mnogostruko svojoj porodici, ali također mnogostruko i svojim prijateljima, kolegama i svima s kojima je, kao u širokoj obitelji po poslu, dijelio interes i ostvarenja u zaštiti hrvatske kulturne baštine.

U životnom hodu Đure Šimičića ističe se godina 1977., presudna godina za njegovu obitelj, jer je brakom ovjenčao svoju vezu s Vesnom Sakač, nastavnicom likovne umjetnosti i restauratoricom u Restauratorskom zavodu Hrvatske, a iste se godine i sam zapošljava u Restauratorskom zavodu.

Na samom početku Đuro daje primjer zalaganja i uspješnog napredovanja u poslu od pripravnika, odlično položenoga stručnog ispita, pa do voditelja restauratorskih radova u Odjelu za zidno slikarstvo, mozaik i polikromaciju. Iznimna širina stručnog interesa, stjecanja različitih znanja i vještina, toliko potrebnih u konzervatorsko - restauratorskom poslu, usmjerava ga podjednako na restauriranje zidnih slika i drvene polikromirane skulpture.

Od tada, pa cijeli život, sticajem okolnosti, pratili su ga restauratorski radovi na glavnom oltaru župne crkve sv. Nikole u Jasenovcu, općinskom sjedištu njegove rodne Velike Kopanice. To izvanredno vrijedno ostvarenje pavlinske radionice s početka 18. stoljeća izvorno je postavljeno u Sisku, a početkom 20. stoljeća bilo je premješteno u Jasenovac. Nakon izložbe pavlina u Zagrebu oltar je vraćen u jasenovačku crkvu, nažalost, neposredno prije napada na Hrvatsku u Domovinskom ratu.

Crkva je teško oštećena, oltar devastiran i restauriranje je ponovno bilo na početku. Ovaj isječak sudbine jedne umjetnički oblikovane barokne cjeline, na kojoj se naš

Đuro iskazao svojim znanjem, profesionalnim strpljenjem i upornošću da spasi i zajedno sa svojim kolegama obnovi spomenik kulture koji ga je neprestano pratio, samo je jedan, iako osobit primjer zalaganja u radu Đure Šimičića.

Među mnogima, posebno spominjem i konzervatorsko - restauratorske radove na zidnim slikama Joze Kljakovića u crkvi sv. Marka u Zagrebu, gdje je ove nedjelje svečano obilježen završetak radova na obnovi crkve u cjelini, a upravo je Đuro na samom početku svoje restauratorske karijere bio zadužen za restauratorske zahvate na zidnim slikama kao jednom segmentu toga bogatog ansambla.

Mnoštvo radova koje je Đuro ostvario tvorilo bi pri nabrajanju pozamašan popis različitih aktivnosti, od konzervatorskih istraživanja i proučavanja, dokumentiranja i programiranja radova, kao i neposrednog izvođenja različitih konzervatorsko - restauratorskih postupaka, pa do organiziranja radova sa suradnicima za pojedine dionice složenijih projekata.

Posebno poglavlje života i rada Đure Šimičića pripada vremenu koje su obilježili neprijateljski napadi na Hrvatsku i njihovo razaranje, često ciljano, kulturne baštine u Domovinskom ratu.

Od početka se Đuro uključio u spašavanje ratom ugrožene i oštećene baštine, kao što je dao i svoj nemjerljiv doprinos u opsežnoj i vrlo zahtjevnoj akciji procjene ratne štete. Bio je to program sustavnog analiziranja stanja, vrste, opsega i procjene oštećenja, kao i dokumentiranje ratnim razaranja zahvaćenih kulturnih dobara. Možda su upravo ta iskustva bila dodatna motivacija za prihvaćanje novih zaduženja u obnovi ratom oštećenih i uništenih spomeničkih vrijednosti graditeljskog naslijeđa Vukovara.

Nakon oslobađanja okupiranoga hrvatskog Podunavlja Đuro Šimičić prihvatio se neobičnog, naročito odgovornog i vrlo specifičnog posla: što češće, gotovo svaki tjedan boraviti u Vukovaru i redovito pratiti, uključivati se, dokumentirati i spašavati spomenička obilježja vukovarske arhitekture u njihovoj obnovi.

Prihvatiti se takvog zadatka, motivirano i marljivo ga obnašati, u stalnom nastojanju da se svojim radom, strpljivim uvjerenjem i upornošću izbori za svaki segment očuvanja povijesne slike Vukovara, zavređuje najviša priznanja.

Primjeri su i ovdje brojni, ali spomenimo tek obnovu Franjevačkog samostana s crkvom, zgradu županije, kao i iznimno uspješne obnove župne crkve u Sotinu, ili Hrvatskog doma u Vukovaru, te niz drugih povijesnih građevina Vukovara, koje svjedoče o iznimno značajnom doprinosu Đure Šimičića.

Dakako, Đurin rad bio je sve to vrijeme umrežen u aktivnosti ekipe stručnjaka, ali se on potvrđivao kao često nezaobilazan oslonac pri razmatranju konzervatorsko-restauratorskih problema, a napose u pogledu konkretnih oblikovnih rješenja.

Tada je došao i najopsežniji i najsloženiji projekt obnove hrvatskog Podunavlja – projekt Vukovar-Vučedol-Ilok, koji je u Vukovaru obuhvatio 10 građevina kompleksa Eltz i 12 građevina u baroknoj gradskoj jezgri, te povijesnu jezgru Iloka, ponajprije dvorac Odescalchi, zidine s kulama, u manjem dijelu Franjevački samostan i žitnicu. To su, naime, programi za koje je Hrvatski restauratorski zavod neposredno zadužen, a od Zavoda Đuro Šimičić je preuzeo najsloženiju dionicu uzimajući u obzir konzervatorska istraživanja i niz konzervatorsko-restauratorskih radova.

U ovom trenutku moramo prekinuti nabrojanje zasluga, možemo tek konstatirati da je Đuro bio na svoj način nepresušnim interesom i entuzijazmom uključen u sve pore dosadašnjih ostvarenja na tom projektu, koji će upravo zbog njegova odlaska nenadoknadivo oskudijevati u dimenziji njegovih doprinosa.

Rad Đure Šimičića na zaštiti hrvatske kulturne baštine bio je višestruko prepoznat, pa je uz niz priznanja primio i odličje Danice hrvatske s likom Marka Marulića, a prošle godine i godišnju nagradu »Vicko Andrić« za svoj rad na obnovi kulturne baštine Vukovara, posebno za svoj doprinos obnovi Hrvatskog doma.

Neumoljiva je bolest predugo prikriveno otežavala Đurinu vitalnost, i na kraju ga je konačno zaustavila u kretanju, u njegovoj stvaralačkoj aktivnosti, ali možemo svjedočiti da ta opaka bolest sve do zadnjeg dana života nije mogla uništiti njegov interes za pitanja struke i realizacije projekta obnove Vukovara i Iloka.

Dragi naš Đuro,

shrvani tugom došli smo do neumoljiva trenutka kada će pepeo tvoga tijela biti pokopan i kao što želimo da Ti hrvatska zemlja bude laka, tako i duh Tvoj, duh ljubavi i odanosti svojoj obitelji, duh prijateljstva i znanja u radu neka i ubuduće bdije nad svim onim što smo zajedno stvorili i što ćemo stvarati inspirirani tvojim primjerom entuzijazma i uspješnih ostvarenja.

(Tekst s komemoracije)

Ferdinand Meder

In memoriam

Ljiljana Šarlah-Čačić (1944. – 2009.)

Posljednjih dana siječnja 2009. godine u Konzervatorskom odjelu Osijek vladao je muk. Izmjenjivali su se zabrinuti pogledi, ljudi su se u suzama pitali: »Hoće li naša Ljilja preživjeti?«

Naime, Ljiljana Šarlah-Čačić, profesorica povijesti umjetnosti i etnologije, stradala je u prometnoj nesreći, kao pješakinja, na povratku s posla, na pješačkoj zebri koju je svakodnevno prelazila proteklih 36 godina! Jačina udarca automobila bila je takva da Ljiljanino krhko tijelo, ni nakon nekoliko dana borbe za život, to nije moglo podnijeti; to više što se tek donekle oporavilo od teške operacije srca koju je imala u studenome 2008.g. Upravo u trenutku kad je ponovno odlučila živjeti i raditi, a onda otići u zasluženu mirovinu, tragične životne okolnosti potpuno su promijenile tijek njenog života i života njene obitelji. Preminula je 2. veljače 2009., na blagdan Svijećnice.

Ljiljana Šarlah-Čačić rođena je 21. lipnja 1944. u Vrpolju od oca Leopolda i majke Danice. Gimnazijsko je obrazovanje stekla u Đakovu, a diplomu profesorice povijesti umjetnosti i etnologije na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Prvih godinu dana svojega radnog vijeka provela je u Gradskom muzeju u Vinkovcima, a 17. studenoga 1972. stupila je na posao u Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture u Osijeku, gdje je bila zaposlena gotovo 37 godina.

Kada netko u nekoj radnoj sredini provede toliki niz godina, iza sebe, zasigurno mora ostaviti neizbrisiv trag i na profesionalnom planu i u srcima svojih kolega. Upravo je tako bilo i s Ljiljanom Šarlah-Čačić, čije ime je u svijesti njenih suradnika vjerojatno stvaralo asocijaciju na ROS - Regionalni zavod Osijek, unutar kojeg su pokretni spomenici kulture bili njezino stručno područje. U svome je poslu usko surađivala s bivšim Republičkim zavodom za zaštitu spomenika kulture iz Zagreba, Hrvatskim restauratorskim zavodom, Muzejsko-dokumentacijskim centrom iz Zagre-

ba, brojnim župama Đakovačko-srijemske biskupije i parohijama Osječko-poljske i baranjske eparhije te srodnim zavodima, institucijama i ustanovama. Dala je značajan prilog konzervatorsko - restauratorskoj djelatnosti i promicanju konzervatorske struke štiteći crkveni inventar velikog broja katoličkih i pravoslavnih crkava, kao i samostanskih knjižnica šire slavonske regije. Ne smijemo zaboraviti da je u ono doba područje djelokruga ROS-a obuhvaćalo sedam današnjih županija i protezalo se od Iloka do Novske.

Osim toga, surađivala je s muzejima i arhivima ovoga područja štiteći njihove muzejske zbirke i knjižne fondove. Sudjelovala je u stručnim timovima pri izradi brojnih konzervatorskih elaborata i studija te stručnih kataloga, izdala brojna rješenja za izvoz kulturnih dobara izvan granica RH... U vrijeme nakon Domovinskog rata sudjelovala je u komisijama za popis i procjenu ratnih šteta. Posljednjih je godina u Konzervatorskom odjelu Osijek obavljala dužnost zamjenice pročelnice.

Svoj je posao Ljiljana Šarlah-Čačić obavljala stručno i nadasve angažirano, radovala se kontaktima na poslu, srdačnim osmijehom dočekivala stranke, žustrim koracima prolazila prostorima lijepe zgrade današnjega Konzervatorskog odjela u Osijeku. Nasmijana i veselih očiju, uvijek je izgledala mladoliko, zahvaljujući vjerojatno i svojem iskonskom osjećaju za humor kojim je uspijevala protkati i vrlo složene životne situacije.

S obitelji je i na privatnome planu željela još mnogo toga učiniti i zato se radovala svojim umirovljeničkim danima. Nije, zasigurno, očekivala da će tragična i prerana smrt pokvariti te planove no, »Ono što oko nije vidjelo, što uho nije čulo, na što ljudsko srce nije pomislilo, to je Bog pripremio onima koji ga ljube« (1 Kor 2, 9).

Višnja Gubica

In memoriam

Đurđica Cvitanović (1929. – 2009.)

Istaknuta hrvatska povjesničarka umjetnosti dr. sc. Đurđica Cvitanović umrla je 12. svibnja 2009. godine u Zagrebu. Studij povijesti umjetnosti završila je 1960. na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, a doktorirala je na temu »Barokna sakralna arhitektura u sjevernoj Hrvatskoj; crkvena područja arhiđakonata Gorica, Gora i Dubica«. Od 1961. g. bila je stalni vanjski suradnik Instituta za povijest umjetnosti u Zagrebu, a članicom Društva povjesničara umjetnosti bila je od samoga njegova osnutka. Sredinom 1960. – tih postaje aktivnom članicom Studijske sekcije ULUPUH-a. Bila je i članica nekoliko europskih tijela, primjerice, Potkomisije za povijesna središta Alpe – Jadran, te je predsjedala Komitetom za srednjoeuropsku inicijativu na projektu »Barok u Srednjoj Europi.«

Cijeli svoj radni i profesionalni vijek Đurđica Cvitanović posvetila je neumornom istraživanju hrvatske kulturne baštine, njenoj znanstvenoj obradi, te u konačnici njezinom očuvanju, zaštiti i prezentaciji. Njen se interes protezao od urbanizma, preko sakralnih i profanih spomenika arhitekture do crkvenih inventara, a pokrivao je razdoblje od 16. do 20. stoljeća, s osobitim naglaskom i zanimanjem za baroknu arhitekturu, posebice za kasnobarokne centralne građevine. Znanstvena i stručna obrada hrvatske baštine rezultirala je s više od 150 studija te brojnim knjigama, stručnim člancima, ali i popularno pisanim tekstovima kojima je vrijednost i ljepotu hrvatske baštine željela približiti najširoj publici. Đurđica Cvitanović organizirala je i nekoliko značajnih izložbenih projekata. Još pamtimo velike izložbe: »Isusovačka baština u Hrvata«, »Kultura pavlina u Hrvatskoj«, »Mir i dobro«, umjetničko i kulturno nasljeđe Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda. Usklađivala je i stručno - tehničke pripreme izložbe »Sveti trag« i hrvat-

sku dionicu »baroka« u okviru srednjoeuropske Pentagone te organizirala kulturološku izložbu baroka u Hrvatskoj, »Od svagdana do blagdana«.

Svojim stručnim i znanstvenim elaboracijama bila je velika pomoć konzervatorima pri obnavljanju brojnih crkava i samostana, starih gradova, palača, kao i njihova inventara. Moramo naglasiti i njezin nemjerljiv doprinos u ratnim okolnostima, kada je, kao predstavnica Ministarstva kulture, velikom snagom i hrabrošću provodila evakuaciju ugrožene pokretne baštine iz oštećenih i razorenih crkava na Kordunu i Banovini. Velik dio neprocjenjivoga sakralnog inventara bio je pohranjen na sigurno i tako sačuvan od pljački i ratnih razaranja.

Dr. sc. Đurđica Cvitanović dobitnica je brojnih priznanja i nagrada od kojih svakako treba spomenuti Nagradu grada Zagreba (zajedno sa suradnicima, za realizaciju izložbe »Sveti trag – devetsto godina umjetnosti Zagrebačke nadbiskupije«, 1994. g.), Nagradu »Vicko Andrić« za životno djelo, 2008. g., Nagradu za životno djelo DPUH-a »Radovan Ivančević«, (2008. g.), Nagradu za znanstveni rad Republike Hrvatske »Bartol Kašić« (1992. g.), Medalju Metropole Zagrebačke s likom Alojzije Stepinca 1995.g.), Red Danice hrvatske s likom Marka Marulića 1996. g., te Zlatnu medalju Varaždinske biskupije 2000. g.

In memoriam

Ivo Petricioli (1925.–2009.)

Ivo Petricioli, istaknuti povjesničar umjetnosti i arheolog, redoviti član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, preminuo je u 85. godini života u Zadru 28. svibnja 2009.

Rodio se 1925. u Zadru, ali je zbog talijanske vlasti u tom gradu bio prisiljen s roditeljima odseliti i živjeti u Preku, a potom i u Splitu. Klasičnu je gimnaziju završio 1943. u Splitu, a godine 1950. diplomirao je grupu povijest umjetnosti i kulturu s klasičnom arheologijom na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, na kojem je 1957. i doktorirao.

Nakon završetku studija, vraća se u rodni Zadar i u periodu od 1949. do 1954. godine radi u Arheološkom muzeju. Godine 1955. radi kao stručni suradnik u Institutu za historijske nauke, a od 1958. na Filozofskom fakultetu u Zadru, kao docent, izvanredni profesor i niz godina kao redoviti profesor povijesti umjetnosti srednjega vijeka. Obnašao je i dužnosti dekana Filozofskog fakulteta u Zadru, a neko vrijeme i dužnosti prorektora Sveučilišta u Splitu.

Povratkom u Zadar započeo je dugogodišnju, kreativnu i plodnu karijeru u koju je, osim svojega velikog znanja, unosio i svu svoju strast i ljubav za grad, za otkrivanje novih i uzbudljivih spoznaja o njegovoj spomeničkoj baštini, te o njegovoj slojevitoj i nemirnoj povijesti. Nastojao je bogato naslijeđe Zadra sačuvati i skladno ga stopiti s novim i modernim gradom. Oštećenom i ratnim razaranjima ranjenom Zadru Petricioli je vraćao dostojanstvo i dignitet otkrivajući njegovu bezvremenu ljepotu srednjovjekovne arhitekture, vrijednost i nadarenost tadašnjih talentiranih umjetnika i majstora zlatara ili drvorezbara, otkrivajući i pišući o dragocjenim predmetima zadarskih riznica, skulpturi, slikarstvu, zlatarstvu... U svojem neumornom, istraživačkom radu najviše je vremena posvetio razdoblju srednjega vijeka proučavajući njegovu arhitekturu i urbanizam, te skulpturu, slikarstvo i zlatarstvo. Nije zaobišao ni razdoblje ranoga kršćanstva, kao ni renesanse, a pos-

vetio se i proučavanju zadarskoga slikarstva 19. stoljeća. Proučavanje povijesnih i stilskih razdoblja razultiralo je i objavljivanjem dvadesetak knjiga i više od dvije stotine znanstvenih radova. Nabrojimo samo neke naslove: *Pojava romaničke skulpture u Dalmaciji* (1960.), *Zadarsko zlatarstvo* (1971.), *Umjetnička obrada drveta u Zadru u doba gotike* (1972.), *Zadar u srednjem vijeku do 1409.* (1976.), *Stalna izložba sakralne umjetnosti u Zadru* (1980.), *Škrinja sv. Šimuna u Zadru* (1983.), *Tragom srednjovjekovnih umjetnik* (1983.), *Katedrala Sv. Stošije* (1985.), *Rani srednji vijek* (1986.), *Zadar* (1987.), *Crkva sv. Lovre u Zadru* (1988.), *Od Donata do Radovana* (1990.), *Srednjovjekovnim graditeljima u spomen* (1996.), *Umjetnička baština Zadra* (2004.).

Dugogodišnji znanstveni rad bio je prepoznat, priznat i nagrađivan brojnim gradskim, državnim i republičkim nagradama: Nagradom Grada Zadra (1966.), Nagradom »Božidar Adžija« (1973.), Ordenom rada sa srebrnim vijencem (1975.), Državnom nagradom za životno djelo (1996.) te Redom Danice hrvatske s likom Marka Marulića (1997.), a od godine 2000. nosilac je titule *professor emeritus* Sveučilišta u Zadru.

Odlaskom u mirovinu ne prestaje njegova radna i kreativna aktivnost. I dalje objavljuje knjige nesebično dijeleći svoje veliko stručno znanje i iskustvo stjecano desetljećima, a ostaje aktivan i kao kritičan promatrač i komentator suvremenih kulturnih, arhitektonskih i urbanističkih događanja u Zadru.

Odlaskom Ive Petriciolija hrvatska je javnost izgubila kompleksnog znanstvenika čije je djelovanje pridonijelo osvjetljavanju, vrednovanju i razumijevanju značajnih razdoblja hrvatske likovne umjetnosti i kulture. Ivo Petricoli jedna je od onih osoba i vrhunskih znanstvenika koje i nakon svojeg odlaska ostaju zapamćene i trajno prisutne u sredini u kojoj su živjele i djelovale.

In memoriam

Jerko Marasović (1923. – 2009.)

Ovog nas je proljeća zauvijek napustio Jerko Marasović, istaknuti arhitekt i konzervator koji je svoj cijeli radni vijek posvetio istraživanju, očuvanju i obnovi graditeljskog naslijeđa, ponajprije Splita, a potom i drugih dalmatinskih gradova.

Rodio se u Splitu 13. prosinca 1923. Potječe iz porodice graditelja, pa ne začuđuje njegov odlazak u Zagreb i odluka da upiše Arhitektonski odsjek Tehničkog fakulteta, gdje je 1952. i diplomirao. Na Arhitektonskom fakultetu u Zagrebu obranio je 1978. doktorat disertacijom »Prilog metodologiji obrade graditeljskog naslijeđa«, značajno djelo u kojem se prvi put u nas »problematika izučavanja graditeljske baštine ne tretira samo s umjetničkog, kulturno - povijesnog ili etnografskog stajališta, nego je obuhvaćena svestrano, vodeći računa o svim faktorima koji su na graditeljsku baštinu mogli utjecati«.

Tijekom 1953. radio je u Konzervatorskom zavodu Dalmacije u Splitu na istraživanju i snimanju Dioklecijanove palače. Godinu dana poslije zapošljava se u Urbanističkom zavodu Dalmacije, gdje je osnovao i vodio Odjel za graditeljsko naslijeđe (1955. – 1979.), te bio direktor međunarodnoga projekta Urbanističkog zavoda Dalmacije i University of Minnesota »Istraživanje Dioklecijanove palače« (1968. – 1974.). Godine 1982. zapošljava se na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, gdje kao redovni profesor predaje sve do 1999., kada odlazi u mirovinu. Godine 1983. predstojnik je Zavoda za graditeljsko naslijeđe spomenutog fakulteta, a od 1991. do 1999. direktor je Mediteranskog centra za graditeljsko naslijeđe Sveučilišta u Splitu.

Njegovu su karijeru obilježili sustavno proučavanje te briga za očuvanje, zaštitu i obnovu graditeljskog naslijeđa u Splitu i pojedinih povijesnih građevina u Solinu, Zadru, Puli i Dubrovniku, na Mljetu i Lopudu. Osobit doprinos dao

je na području istraživanja, definiranja izvornoga stanja i prezentacije Dioklecijanove palače u Splitu, te prostornog razvoja grada. Pokretač je i autor više projekata obnove srednjovjekovnih sklopova u splitskoj povijesnoj jezgri. Autor je brojnih znanstvenih studija i članaka, a objavio je i nekoliko knjiga u koautorstvu. Značajni su i njegovi projekti suvremene arhitekture i pomorskih lučica. Njegovi najznačajniji izumi jesu naprava za snimanje tlocrta, teletopograf (1976.) i mehanička naprava za izradu konstruirane perspektive.

Za svoj je rad i djelovanje Jerko Marasović primio brojne nagrade i priznanja: Nagradu Viktor Kovačić za monografiju *Dioklecijanova palača* (koautor Tomislav Marasović) godine 1972., saveznu nagradu Instituta za urbanizam i stanovanje za Metodološki pristup u rehabilitaciji povijesnih urbanih centara 1972., Republičku nagradu »Borbe« za arhitekturu za osnovnu školu Klis (koautor Petar Galić) 1977., Orden zasluga za narod 1979, Nagradu grada Splita 1980., Državnu nagradu za životno djelo za istaknuti znanstvenoistraživački rad na području tehničkih znanosti, posebno arhitekture i urbanizma 1994., Red Danice hrvatske s likom Marka Marulića 1997., nagradu Vladimir Nazor za životno djelo na području urbanizma i arhitekture za rad na Dioklecijanovoj palači (zajedno s Tomislavom Marasovićem) 2000., te Nagradu grada Splita za životno djelo 2006.

In memoriam

Vidoslav Barac (1965.–2010.)

Ovog nas je proljeća, 10. travnja 2010., zauvijek napustio Vidoslav Barac, izvrstan fotograf i umjetnik, naš dragi prijatelj i kolega i nadasve dobar ČOVJEK.

Podmukla, dugotrajna i teška bolest ugrožavala je Vidovo zdravlje. Usprkos odlučnoj borbi i snažnoj volji, Vid nije izdržao.

Vid Barac rodio se u Zagrebu 30. ožujka 1965. Završio je Srednju grafičku školu, smjer fotografija. Upisao je studij povijesti na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, ali je završio samo nekoliko semestara. Već se godine 1986. počeo profesionalno baviti fotografijom, objavljujući je u raznim stručnim publikacijama, dnevnom i tjednom tisku.

Od godine 1994. do 2000. radio je kao profesionalni fotograf u Ministarstvu kulture, a godine 2000. prelazi u Hrvatski restauratorski zavod kao voditelj Fotodokumentacijskog odsjeka, no godine 2007. ponovno se vraća u Ministarstvo. Najviše je snimao kulturnu i prirodnu baštinu. Upravo te fotografije, u Fototeci Ministarstva kulture, čine neizmjerljivo bogat fundus i svjedoče o vrijednosti i raznolikosti kulturnog bogatstva Republike Hrvatske.

Pri popisivanju i procjeni ratne štete na kulturnim dobrima nakon Domovinskog rata Vidove fotografije čine nezaobilazan segment Izvješća.

Osim fotografijom, bavio se i mentorskim radom. Nesebično je i predano podučavao mlade fotografe fotografirajući u konzervatorskoj struci, prenoseći im pri tome svoje veliko znanje i upozoravajući ih na sve specifičnosti koje zahtijeva takav rad.

Realizirao je desetak samostalnih izložbi: *Križni put* u Galeriji Izidor Kršnjavi, ŠPUD, Zagreb, (1996.); *Drniška krajina - Tragom narodne baštine*, Muzej drniške krajine, Drniš, (1997.) te Gradski muzej u Vinkovcima (1998.); *Kotle*, Etnografski muzej Istre, Pazin, (1998.), te Zagreb, Muzej Mimara, (1999.); *Portreti, osobe, situacije*, Galerija ZILIK,

Karlovac, (2006.); *Križni put*, Instalacija na otvorenom, Grižane, (2006.), *Babe*, Galerija »Lang«, Samobor, (2009.).

Radio je na mnogim umjetničkim katalogima ili monografijama kao što su *Rajski vrt* Ivica Šiška (1996.), katalog izložbe Matka Vekića (2000.), Borisa Demura (2000.), Ivana Lovrenčića (2001.), Egidia Budicina (2003.), Hame Čavrka (2005.), Munira Vejzovića (2006.), Jasenke Tućan Vaillant (2007.) te Vladimira Meglića (2007.).

Mnogi katalogi izložbi opremljeni su Vidovim fotografijama. Nabrojiti ću samo neke od njih kao što su *Grafičke zbirke Nacionalne i sveučilišne knjižnice*, *Staro novo*, *Licitorska umijeća*, *medicinarstvo i svjećarstvo*, *Hrvati - kršćanstvo*, *kultura, umjetnost*, *Renesansa u Hrvatskoj* i mnoge druge.

Bio je sudionik velikih izložbi s tematikom kulturne baštine. Pri tiskanju publikacija ili monografija, također vezanih za kulturnu baštinu, Vid je uvijek nesebičnim trudom prijavio poslu. Izdvajam samo neke: *Ludbreška Podravina*, *Barokno slikarstvo u Hrvatskoj franjevačkoj provinciji sv. Ćirila i Metoda*. Osobito treba istaknuti jednu, na koju je bio iznimno ponosan. To je monografija *Čipkarstvo u Hrvatskoj*.

Kod pripreme posljednje izložbe „Slavonija, Baranja i Srijem“ bio je autor većine dokumentarnih i umjetničkih fotografija predmeta i postava izložbe, kao i virtualnog kataloga čiju prezentaciju, nažalost, nije dočekao.

Za vrijeme njegova rada u Hrvatskom restauratorskom zavodu imao je priliku pratiti obnovu antičkog kipa Apoksiomena, te fotodokumentirati sve faze konzervatorsko – restauratorskog postupka, što je, uostalom, prezentirano u katalogu izložbe *Hrvatski Apoksiomen*.

Kada je jednog dana godine 1994. osvanuo u Upravi za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture, tada u Ilici 44, činilo mi se kao da se pojavio jedan veliki »anđelčić«, nasmiješena, okrugla lica, uokvirena bujnim kovčama. Zračio je optimizmom i veseljem, ali istodobno i ozbiljnošću. Česti

boravci na terenu radi obrade i snimanja pokretnih kulturnih dobara, omogućili su mi da ga dobro upoznam kao stručnjaka, ali i kao čovjeka. Svaki novi zadatak prihvaćao je kao izazov, unoseći u njega svu svoju pozornost i umješnost, dajući pri tome cijeloga sebe. Njegov iskričav, nemiran i istraživački duh očitovao se u strasti za fotografskim dokumentiranjem, te u čestim zajedničkim razgovorima i raspravama o snimljenom. Nikada nije bio zadovoljan kvalitetom svojih fotografija. Težio je perfekcionizmu i uvijek je mislio da može više i bolje.

Vid je, osim istančanog fotografskog oka kojim je opažao skladne oblike i kompozicije, te uočavao fine mijene svjetla i sjene, imao i sposobnost opažanja svih složenih nijansi

odnosa među ljudima. Probleme i nepravde često je znao glasno i gorljivo prokomentirati, no, iako se trudio ostaviti dojam »galamdžije«, bio je vrlo senzibilan, fin i diskretan.

Iako tek sada, kako vrijeme odmiče, postajemo svjesni njegova odlaska, svojom je osobnošću i dobrotom ostavio neizbrisiv i dubok trag u našim srcima. Osim kao čovjek, Vid će u sredini u kojoj je živio trajno ostati prisutan i kao majstor svog zanata, ostavivši nam u naslijeđe na tisuće i tisuće sjajnih fotografija koje odražavaju njegovo veliko umijeće snimanja, ali koje održavaju i njega samoga, njegovu dimenziju ličnosti i njegov osebujan duh.

Ranka Saračević - Würth